

a utilitzar missatges curts i asseveratius mancats d'argumentació. D'aquesta manera va creixent el racisme, l'exclusió sota el discurs de la por i l'odi reflectits en la salutació i cants feixistes. Són gent a les que se'ls ha inoculat el virus de l'odi i no s'han vacunat amb la vacuna de l'argumentació.

Saule de Tars és un clar exemple de fanatisme que ens il·lustra que per acceptar o rebutjar una ideologia, una religió o una opinió cal primer conèixer-la.

El meu company de curs va obrir a la seva ment i va aprendre que el món no comença ni acaba amb l'anarquisme. Però també hem d'aprendre que la ignorància no ens faci fanàtics contra res.

Rubén Pallàs

ANUNCIS I COMUNICACIONS

FAMÍLIA CRISTIANA

Tinguem presents a les nostres oracions els germans que tenen problemes de salut i a les persones que en tenen cura. Que el Senyor els acompanyi cap a una presta recuperació.

CULTES D'AGOST

Els diumenges 10, 17 i 24 d'agost, el nostre temple estarà tancat. Podem aprofitar per visitar les nostres esglésies germanes durant aquests dies i enfortir llaços amb ells: Església de Betel-Sant Pau (c/ Aragó, 51), Betlem (c/Nació, 24), Església de Poblenou (c/Llull, 161), Santa Coloma de Gramenet (c/ Francesc Julià, 17), Rubí (Descobridor Colom, 4-6) i l'església de Reus (c/Ample, 55). Després d'aquest

Butlletí: Rubén Pallàs

Església Protestant de Barcelona – Centre

Correu electrònic: info@esglesiatallers.org - web: www.esglesiatallers.org

Compte bancari: Banco Santander: ES10 0049 4700 3523 1697 4367

EL BUTLLETÍ

Església Protestant de Barcelona - Centre

Nº 1992 10 de juliol de 2025

La importància d'un argument

Estava com cada dijous assistint al curs de filosofia quan un alumne d'edat avançada va alçar la veu per declarar el següent: *“Jo era un fanàtic de l'anarquisme, vinc d'una família anarquista i la meua vida ha transcorregut al voltant de l'anarquisme. Era un anarquista de soca-rel, fanàtic i pensava que no hi havia res millor que l'anarquisme. Però, va afegir: assistir a aquest curs de filosofia el títol del qual és “El Déu dels filòsofs”, m'ha obert la ment i m'ha descobert que hi ha altres maneres de pensar i que el món no comença ni s'acaba amb l'anarquisme”.*

El fanatisme és una manera de reduir el món. El fet que hi hagi tantes maneres de pensar ens aclapara. El fanatisme és una manera de viure en un entorn segur. Viure amb quatre veritats que creiem inalterables ens dona seguretat. Simplificar el nostre món per poder ignorar la resta. És una forma fàcil de viure.

Un dels problemes del fanatisme és la por. La por al qui no és com jo, la por a altres maneres de pensar. El fanatisme es caracteritza en el fet de viure en el prejudici constant i absolut. La sordesa mental fa que el fanàtic s'aïlli en el seu propi discurs i perdi qualsevol possibilitat de fer una crítica interna i així s'allunya qualsevol possibilitat d'avaluar altres maneres de pensar. El prejudici fixa per endavant el que pensem d'una qüestió. Sovint el prejudici no ve fonamentat pel que hem reflexionat o per la nostra experiència sinó pel que hem sentit dir de qualsevol persona que pateix aquest biaix.

Però en el curs que estic fent he detectat un altre tipus de fanatisme. No es tracta del fanatisme que tot gira al voltant d'un tipus de pensament sinó que es tracta d'un rebuig fanàtic a una qüestió en concret. No es tracta de persones subjectes a un fanatisme sinó que són persones obertes de ment, però pateixen una fòbia. Com ja he dit, el curs tracta de com els filòsofs s'enfronten a la divinitat. I quan es parla de religió, i més concretament de cristianisme, es palpa en alguns

alumnes un rebuig visceral. Fan comentaris negatius sobre el cristianisme referint-se a la manipulació que ha fet l'església sobre la població, l'afany de poder i de riquesa de l'església. Esmenten el llibre de Bertrand Russell *Per què no soc cristià*. Es tracta d'una de les crítiques més emblemàtiques i contundent a la religió cristiana des del punt de vista del racionalisme filosòfic. Russell analitza diversos arguments tradicionals en favor de l'existència de Déu —com l'argument de la causa primera, el disseny intel·ligent o l'argument moral— i els refuta de manera metòdica, emprant eines de la lògica i del pensament filosòfic. Però considero que Russell té un biaix anticristià molt marcat perquè per un costat simplifica massa alguns arguments teològics, sense entrar en les seves formulacions més elaborades dins la filosofia de la religió, cosa que denota un marcat biaix marcadament negatiu del cristianisme perquè posa èmfasi gairebé exclusivament en els aspectes repressius o irracionals de la tradició cristiana, deixa de banda altres dimensions, com ara la contribució de certs corrents cristians a la defensa dels drets humans, l'ètica de la compassió o el pensament social crític i l'altruisme. Russell defensa activament una alternativa basada en la llibertat de pensament, la ciència i l'humanisme secular com camí cap al progrés. Llàstima que el va escriure el 1927 perquè tinc la sensació que l'humanisme secular està en franca de retirada. Creure que l'humanisme secular resoldrà els conflictes d'aquest món és pecar d'optimisme.

També esmenten el llibre *Contra Celso* del filòsof Orígenes d'Alexandria. En aquest llibre el filòsof fa una refutació del llibre de Celso "La paraula vertadera" del qual no se'n queden còpies, però a partir del llibre *Contra Celso* es fa una reconstrucció del llibre *La paraula Vertadera*. En aquest llibre, *La paraula vertadera*, Celso denunciava que moltes doctrines cristianes eren irracionals i qualificava als cristians com ignorants, enganyats, antipatriòtics, de ment tancada envers la raó i acceptadors de pecadors. Va acusar Jesús de fer miracles utilitzant màgia negra en lloc d'usar poders divins i reals i de plagiar les ensenyances de Plató. Celso va advertir que el cristianisme estava allunyant a les persones de la religió tradicional i va afirmar que el seu creixement conduiria a un col·lapse dels valors tradicionals i conservadors.

Però l'erudició de què presumeixen els meus companys sobre obres que critiquen el cristianisme contrasta amb la seva ignorància sobre la teologia cristiana. He sentit massa crítiques sobre el cristianisme de persones que no en tenen el més mínim coneixement. Però també n'he sentit sobre d'altres religions, o ideologies. Parlava fa uns dies amb un

noi – amb un grau de matemàtiques i física- que està fent un doctorat de filosofia. La conversa anava sobre intel·ligència artificial, però va anar derivant cap a la divinitat. Va sorgir l'oportunitat de preguntar-li si creia en Déu. Va respondre: abans tenia clar que no, però després d'haver estudiat ja no ho tinc clar. Només els fanàtics tenen les idees clares.

Baruch Spinoza va ser un filòsof neerlandès jueu sefardita d'origen portuguès. Va ser educat per ser rabí a la sinagoga d'Amsterdam. El seu pensament racionalista el va portar a qüestionar el judaisme. Això va ser la causa del seu herem (excomunicació) de la comunitat jueva. Però la seva crítica al judaisme i també al cristianisme no va estar exempt d'un profund coneixement de la Bíblia i del Talmud. Spinoza va tractar amb un gran respecte la Bíblia, però la va dessacralitzar i l'estudià d'una manera científica denunciant moltes incoherències i contradiccions, però sempre des d'un profund coneixement, respecte i sobre tot argumentat.

L'argument és fonamental. En un context en què la tolerància és una divisa del nostre temps, tendim a pensar que hem de respectar totes les opinions. De fet, a la pregunta de si totes les opinions són respectables la majoria de la gent tendeix a contestar que efectivament totes les opinions són respectables. Però no és cert, no totes les opinions són respectables. Per exemple Però hi ha persones que creuen que la raça ària és superior a totes les altres races humanes. És respectable aquesta opinió? Evidentment que no! El que cal respectar és el dret a poder exposar les opinions sense haver de ser cremat a la foguera. Però la respectabilitat de les opinions depèn del seu contingut. De fet, hi ha opinions racistes, sexistes, injustes, blasfemes, estúpides que no podem respectar. Perquè respectar totes les opinions és abdicar del sentit crític. Si hem de prendre seriosament una opinió, aquesta ha de venir acompanyada d'una argumentació. I actualment tenim una crisi absoluta d'argumentació. Perquè les noves tecnologies ens porten a missatges curts i aquests són bons per memes, per clips publicitaris, però per argumentar es necessita una reflexió i un text llarg i hi ha una peresa argumental i una peresa lectora que fa que no ens importi l'argument. I d'aquesta manera anem assumint opinions sense passar-les pel sedàs del nostre criteri. I llavors ens diuen que les religions són perverses i ens ho creiem, o que els impostos són injustos i ens ho creiem o que els emigrants són delinqüents o que la Bíblia defensa la propietat privada i, per tant, el neoliberalisme i ens ho creiem. La manca d'argumentació és un terreny adobat a la desinformació i a la manipulació. Els partits d'extrema dreta són experts